

دهمین کنفرانس بین المللی علوم سیاسی، روابط بین الملل و تحول

محورهای همایش:

علوم سیاسی
علوم سیاسی
مطالعات منطقه ای
اندیشه سیاسی
روابط بین الملل و تحول
سیاست خارجی
تاریخ روابط بین الملل
حقوق بین الملل عمومی
تحولات روابط بین الملل
دیپلماسی و سیاست خارجی
اصول و مبانی روابط بین الملل
و سایر موضوعات مرتبط ...

(... , scopus , isi) international journals
Publish in

Event Place: Poland

آخرین مهلت ارسال مقالات : ۲۳ آذر ماه ۱۴۰۱
ثبت نام کامل (پرداخت خدمات): ۲۶ آذر ماه ۱۴۰۱
برگزاری کنفرانس : ۱ دی ماه ۱۴۰۱

pstconf.ir info@pstconf.ir

Tel : +982171053038

Proceedings of
10th International Conference on Political Science, International
Relations and Transformation
December 2022

Conference organizers & Sponsors:

Event Place: Poland

Executive Staff

Dr.Sohrab Asadollahzade	Conference secretary
Hasan Mosazadeh	Executive secretary
Behrouz Hayati	Secretariat
Atefeh Hatami	Secretariat

10th International Conference on Political Science, International Relations and Transformation

SCIENTIFIC COMMITTEE

Associate Professor Isfahan University, Faculty of Administraciences and Economics, Political Sctive Sience, Isfahan, Iran	Dr. Mohammad Ali Basiri
Professor University of Gulan, Faculty of Literature and Humanities Department of Political Science	Dr. Reza Simber
Associate Professor University of Gulan, Faculty of Literature and Humanities Department of Political Science	Dr. Mahdi Hedayati Shahidani
Associate Professor of International Relations, Department of Political Sciences, Faculty of Law and Political Science, University of Mazandaran	Dr. Ali Akbar Jafari
Associate Professor International Relations ,Allameh Tabatabaei University	Dr. Hadi Ajili
Assistant Professor Political science ,Political comprehensiveness Allameh Tabatabaei University	Dr. Hassan Reza Ariaei Rad

*10th International Conference on
Political Science, International Relations and Transformation*

Table of Contents

۸.....	The Effects of the Second Nagorno-Karabakh War on Arms Sales: How Turkey Became the World's Leading Manufacturer of Drones
۹.....	Game Theory and Artificial Intelligence in International Relations
۱۰.....	Reasons and roots of the formation of the Abraham Accords
۱۱.....	نقش یمن در تعیین قدرت جمهوری اسلامی ایران در آینده غرب آسیا
۱۲.....	نظام حقوقی حاکم بر فعالیت های نساجی
۱۳.....	چین، روسیه، اتحادیه اروپا: عدم شکل گیری موازنه در برابر آمریکا
۱۴.....	ماهیت‌شناسی جنبش‌های مذهبی (مطالعه موردی: «مکتب قرآن»).....
۱۵.....	نگاه ایدئولوژیک شریعتی به دین، فلسفه و فرهنگ.....
۱۶.....	تحلیل سیاست خارجی ایران دوران نخست وزیری مهدی بازرگان(۵۸-۱۳۵۷).....
۱۷.....	دلایل عدم شکل گیری نظریه روابط بین الملل اسلامی.....
۱۸.....	رفتار شورای همکاری خلیج فارس در برابر جایگاه استراتژیک ایران در منطقه.....
۱۹.....	بررسی بکارگیری گزینه نظامی با عنوان دفاع پیش از حمله با تهدید در روابط بین‌الملل.....
۲۰.....	آسیب شناسی توسعه پایدار شهری با تأکید بر شاخص های سیاسی (مطالعه موردی خاش).....
۲۱.....	آثار نسل کشی گروه‌های مذهبی در یمن
۲۲.....	بررسی رویکردهای سیاسی و رقابت جویانه ایران و امریکا.....
۲۳.....	اولویت توسعه فرهنگی در مسیر پیشرفت کشورهای عقب مانده از روند توسعه.....
۲۴.....	راهبرد اقتصادی سیاسی ایران در قبال اتحادیه اروپا : بررسی (مقایسه ای دولت های احمدی نژاد و دولت روحانی).....
۲۵.....	استراتژی دفاعی ترکیه در سیاست خارجی و تاثیر آن بر سیاست همسایگی با ایران
۲۶.....	تحلیل رابطه جهش اقتصادی و حاکمیت سیاسی
۲۷.....	راهبرد بازدارندگی ترکیبی ج.ا. ایران در مقابل ایالات متحده آمریکا.....
۲۸.....	تاریخچه اسلام و انقلاب اسلامی در غرب
۲۹.....	تعاملات امنیتی رژیم صهیونیستی مقابل ایران در سوریه و عراق
۳۰.....	دلایل و زمینه‌ها پویایی‌ها در بخش جنوبی محیط پیرامونی جمهوری اسلامی ایران.....
۳۱.....	گفتنمان پایداری امنیت ملی به امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران
۳۲.....	اثرات انرژی های فسیلی خلیج فارس بر اقتصاد منطقه (با تأکید بر جمهوری اسلامی ایران).....
۳۳.....	دشمن شناسی و راههای مبارزه با معاند
۳۴.....	بررسی منشور حقوق شهروندی در دوره دوم ریاست جمهوری حسن روحانی : مطالعه‌ای پیرامون ساختار، مولفه‌های اصلی و حقوق فردی و اجتماعی افراد
۳۵.....	دگرگونی مجموعه امنیتی اروپا در پی بحران اوکراین و الزامات بازتعریف سیاست خارجی آلمان
۳۶.....	بررسی مفهوم امنیت اجتماعی در نظام جمهوری اسلامی ایران
۳۷.....	بررسی تأثیرات اقلیمی بر بر امنیت ملی ایران
۳۸.....	تحلیل محتوای برنامه های شبکه ماهواره ای بی بی سی فارسی در جهت دهی به اعتراضات مردمی در جریان برگزاری دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری(مقطع زمانی خرداد ماه سال ۱۳۸۸).....
۳۹.....	مروزی بر فعالیت و عملکرد مهندس مهدی بازرگان بعنوان اولین نخست وزیر و تشکیل دهنده دولت موقت پس از پیروزی انقلاب اسلامی.....
۴۰.....	بررسی روابط ایران و کویت با تمرکز بر جایگاه خلیج فارس
۴۱.....	درآمدی بر ابعاد تقابل با چالش سلفی در جهان.....
۴۲.....	موانع و چالش‌های تأثیرگذار در توسعه نافتگی سیاسی عراق پس از سرنگونی حزب بعث.....

*10th International Conference on
Political Science, International Relations and Transformation*

The Effects of the Second Nagorno-Karabakh War on Arms Sales: How Turkey Became the World's Leading Manufacturer of Drones

Ali Emamifar

M.A. in Regional Studies, Faculty of Law and Political Science, University of Tehran, Tehran, Iran

Abstract

The sale of arms is one of the oldest trades in human history. With arms sales, civilizations with better equipment and warfare could conquer other civilizations despite being less populated. Two world wars proved that belligerent forces could not depend on their arms industry alone to change the tide of war, showing how a weapon's performance affects its value. For example, Britain realized it could not suppress Nazi Germany's U-Boat Power without support from the United States (U.S.). The Royal Airforce imported PBY Catalina Reconnaissance planes from the U.S. to locate and destroy the U-Boats. Today, Russia and the U.S. are the two dominant arms dealers after World War 2, controlling about 60% of all arms exports. Turkey is the rising star in global trade, especially in Unmanned Aerial Vehicles (UAV). This research aims to demonstrate the effects of the Nagorno-Karabakh War on Turkey's arms trade. Using the arms sales theory to assess its assumption, this research sought to understand the relationship between the Second Nagorno-Karabakh War and its effects on Turkey's UAV sales. This research found that the performance and quality of Turkish UAVs in the war has resulted in an increase in Turkish arms exports to other countries and shifted Turkey's position in the arms trade from a drones buyer to a drone-making power.

Keywords: Arms Sales, Nagorno-Karabakh War, Turkey, Unmanned Aerial Vehicles, War.

Game Theory and Artificial Intelligence in International Relations

Zahra Sharifzadeh ¹, Dr.Amir Hooshang Mirkooshesh^{2*}

¹ Ph.D. Students in International Relations, Islamic Azad University
Shahrood Branch

²Faculty Member of Islamic Azad University Shahrood Branch

Abstract

Politics might be the most challenging behavior among human behaviors for being automated. Politics is, in nature, a complicated affair that reflects human behavior considering both individual and social dimensions. Such complexity seems more real in international relations. Artificial Intelligence (AI) is an effective and inclusive area that covers technical and engineering disciplines and human sciences, especially international peace and security. Game theory has been used as a component of AI in politics and international relations, focusing on the framework of some common areas, including equitable distribution, political economy, public choice, bargaining model of war, positive political theory, and public choice theory. Researchers have discussed game theory models in the abovementioned areas. In this model, players perform as voters, governments, special interest groups, and politicians. Therefore, the extant study examined the role of game theory in international relations.

Keywords: International Relations, Rules of The Game, Game Theory, Computational Intelligence, Artificial Intelligence.

Reasons and roots of the formation of the Abraham Accords

Ramin Kiani

M.A Student in International Relations at the Department of International Relations, University of Tehran, Tehran, Iran

Abstract

On September 15, 2020, agreements were signed between the governments of Israel, the United Arab Emirates and Bahrain, mediated by the United States, known as the Abraham accords. In line with these agreements, Israel has agreed to suspend west bank accession plans in exchange for normalization of relations with the United Arab Emirates and Bahrain. In fact, it seems that the seventy year old enmity between the Arabs and Israel is over and the equations in the region have changed. This study seeks to answer the question of how and in what process Abraham's peace was formed. In other words, how the long-standing enmity and serious conflicts between a large group of Arabs and Israel have come to an end, and even beyond that, cooperation has been established between them. In this study, using the method of historical analysis and direct reference to the evidence, various factors that have influenced the trend of rapprochement between the Arabs and Israel since 1979 have been studied in detail. The author trace the roots of the formation of this peace to the events of the past decades, cultural issues, the region's historical background, the geography of the Middle East, Iranophobia, the erosion of the conflicts and the change of power relations in the region.

Keywords: Abraham Accords, Iranophobia, Arab-Israeli Cooperation, Middle East.

نقش یمن در تعیین قدرت جمهوری اسلامی ایران در آینده غرب آسیا

سعید محمدی^۱، صادق پناهی نسب^۲، مجتبی نوروزی^۳

^۱ دانش آموخته دکتری علوم سیاسی دانشگاه تهران

^۲ دانشجوی دکتری جامعه شناسی سیاسی دانشگاه شیراز

^۳ استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه شهرکرد

چکیده

از زمان وقوع انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹، مولفه‌های قدرت در غرب آسیا در عرصه سیاسی بازتعریف شدند و این منطقه به عنوان یکی از مناطق استراتژیک و حساس جهان دچار خلاء قدرت شد و به صحنه درگیری و نبرد بین کشورهای بزرگ و قدرتمند منطقه تبدیل شد. ایران تا قبل از سال ۱۹۷۹ به صورت نیابتی، وظیفه ایجاد ثبات و امنیت در منطقه غرب آسیا را داشت. بعد از انقلاب اسلامی به دلیل خلا قدرت در این منطقه، ایران هم به نوبه خود و متناسب با شرایط جدید درگیر چالشهای تازه ای در غرب آسیا گردید. از آن زمان تاکنون این چالش بین قدرتهای این منطقه به مناطق مختلفی کشیده شده است، یکی از این مناطق یمن است که به دلیل وجود قدرت گروههای شیعی در این کشور و نزدیکی سیاسی و مذهبی این گروهها به ایران به صحنه درگیری بین ایران و عربستان سعودی به عنوان دولت همسایه در یمن تبدیل شده است. برآیند و روند قدرت سیاسی در یمن می‌تواند به عنوان مولفه مهمی در آینده معادلات منطقه و رویکرد جمهوری اسلامی ایران در غرب آسیا محسوب گردد. سوال اصلی پژوهش مذکور این است که براساس رویکرد آینده پژوهی، تحولات یمن چه نقشی در آینده قدرت نظام جمهوری اسلامی ایران در منطقه غرب آسیا خواهد داشت؟

کلیدواژه‌ها: ایران، یمن، آینده‌پژوهی، غرب آسیا.

نظام حقوقی حاکم بر فعالیت های نساجی

مائده پوربرخورداری^{۱*}، علی مهدی^۲

قم، دانشگاه قم، دانشکده حقوق.

چکیده

از زمان های بسیار دور انسان ها علاوه بر اینکه می توانستند با شکار کردن حیوانات مواد غذایی خود را تأمین نموده و نیازهای غذایی خویش را رفع نمایند با استفاده از پوست حیوانات نیز بدن خود را گرم نگه داشته و بدین وسیله نیازهای اولیه خویش را تأمین می نمودند. رفته رفته با گسترش شهرنشینی نوع پوشش آنها نیز تغییر یافت و با ابزارهای صنعتی در جهت رفع نیاز خود به پوشاک گام برداشتند تا جایی که در اوایل قرن بیستم میلادی کارل اشپیس برای نخستین بار بر جنبه های اجتماعی پوشاک تأکید کرد. می توان گفت صنعت نساجی به دلیل تقاضای دائمی برای انواع محصولاتش، با توجه به اینکه در میان نیازهای اساسی اقتصادی در درجه سوم اهمیت (پس از مواد غذایی و مسکن) قرار دارد و همچنین سابقه آن در کشور، سهم آن در تأمین نیازهای داخلی و صادرات به ویژه اشتغال زایی آن، از اهمیت بالایی برخوردار است. علاوه بر اینها این صنعت ۴٪ ارزش افزوده صنعتی کشور و ۱۰٪ از کل صادرات صنعت کشور را شامل می شود. و ۲۴/۵۷ درصد نیروی شاغل به کار در بخش صنعت نساجی اشتغال دارند باید با تجزیه و تحلیل و مطالعه مزیت های نسبی آن در جهت ایجاد نظام حقوقی خاص حاکم بر آن گام برداشت. موضوعی که در این پژوهش به آن خواهیم پرداخت.

کلیدواژه ها: نساجی، نظام حقوقی، اقتصاد مقاومتی، پوشاک.

چین، روسیه، اتحادیه اروپا: عدم شکل گیری موازنه در برابر آمریکا

بابک صفری^{۱*}، الهه نیک نام^۲

^۱ دانشجوی دکتری دانشگاه تربیت مدرس

^۲ دانشجوی دکتری علوم سیاسی

چکیده

نظریه ی واقع گرایانه ی توازن قوا برازنده ترین و پرسابقه ترین تئوری روابط بین الملل می باشد و بیان می دارد که نظام موجود حاصل توازن ایجاد شده توسط دولت های تحت شرایط آنارشی برای مقابله با تمرکز قدرت یا تمرکز تهدیدات است. دنیا شاهد ظهور قدرت های بزرگ و تسلط آنها بر ساختار جهانی بوده است. بر اساس نظر کنت والتز در کتاب نظریه سیاست بین الملل هرگاه کشورها با یک قدرت برتر روبه رو شوند میل به موازنه در مقابل آن قدرت بوجود می آید و اتحاد این کشورها باعث ایجاد موازنه و جلوگیری از سلسله مراتبی شدن نظام بین الملل می شود. از نظر والتز نظام تک قطبی ناپایدارترین نظام هاست، لذا هرگاه نظام بین الملل تک قطبی می شود به صورت سیستمیک سایر قدرتها میل به توازن پیدا می کنند و نظام حالت چند قطبی به خود می گیرد. این یک استدلال تاریخی می باشد. اما بحثی که مطرح می شود و می تواند به نظریه والتز نقد وارد کند به دوران بعد از جنگ سرد مربوط می شود که آمریکا به عنوان تنها ابرقدرت پیروز جنگ سرد سر بر آورد و سایر کشورها نتوانسته اند در مقابلش موازنه ای را ایجاد کنند و نظام بین الملل را از حالت تک قطبی خارج کنند. در این نوشتار به بررسی شرایط و امکانات سه قدرت نظام بین المللی (چین، روسیه و اتحادیه ی اروپا) می پردازیم و به این سوال جواب خواهیم داد که چرا این کشورها نتوانستند در مقابل ایالات متحده موازنه ای را ایجاد کنند؟

کلیدواژه ها: اتحادیه اروپا، روابط بین الملل، شکل گیری موازنه.

ماهیت‌شناسی جنبش‌های مذهبی (مطالعه موردی: «مکتب قرآن»)

الهه نیک‌نام^۱، سیامک بهرامی^۲

^۱ استاد مدعو گروه معارف اسلامی، دانشگاه آزاد سنندج.

^۲ استادیار روابط بین‌الملل، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

چکیده

جریان «مکتب قرآن» یکی از حرکت‌هایی است که در اواخر حکومت پهلوی دوم با استقبال ازسوی جامعه‌ی اهل سنت در گُردستان شکل گرفت و منشا حرکتها و رویدادهای مختلفی در این منطقه شد. هدف نوشتار حاضر تحلیل مبانی و ماهیت «مکتب قرآن» در قالب یک جنبش مذهبی متأثر از آرای رهبران آن و نیز اسنادی است که توسط این جریان نشر یافته است. در این راستا این سؤال مطرح شده است که با توجه به تقسیم‌بندی‌های غالب در باب جنبش‌های مذهبی به صورت عام و جریان‌های اسلامی به صورت خاص مکتب قرآن چه جایگاهی در میان جنبش‌های مذهبی دارد و در پاسخ این فرضیه طرح شده است که «مکتب قرآن» به لحاظ ماهیتی و براساس تقسیم‌بندی جنبش‌های دینی در دسته انجمن‌های مذهبی و در تقسیم‌بندی جریان‌های اسلامی در برخی ابعاد نوگرا و در جنبه‌های دیگر بنیادگرا محسوب می‌شود. روش این تحقیق مستند به منابع کتابخانه‌ای و متکی به تحقیقات میدانی مانند مصاحبه بوده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که این جریان می‌تواند آلترناتیوی مناسب برای جبهه‌گیری در تقابل با جریانهای رادیکال و سلفی در مناطق سنی نشین باشد زیرا از ظرفیتهای لازم برای عملکرد به عنوان یک جریان معتدل را دارا می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: احمد مفتی‌زاده، جنبش‌های دینی، جریان‌های اسلامی، مکتب قرآن.

نگاه ایدئولوژیک شریعتی به دین، فلسفه و فرهنگ

محسن کوشکی^۱، حسین شریعتی^{۲*}

^۱ کارشناسی ارشد علوم سیاسی، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران

^۲ استادیار گروه علوم سیاسی، واحد نیشابور، دانشگاه آزاد اسلامی، نیشابور، ایران

چکیده

اهمیت ایدئولوژی در آرای دکتر علی شریعتی برای توصیف جهان بینی اسلامی مطلوب وی به حدی است که او به دین، علم، فلسفه و فرهنگ نیز نگاه ایدئولوژیک دارد و این نگاه سبب گردیده که شریعتی در مباحث متعددی، مخالفت خود با برداشت علمی و فلسفی از مضامین دینی و اجتماعی را به وضوح مطرح نماید. نگاه ایدئولوژیک شریعتی به مضامین مذکور و انتقادات گسترده وی به فلاسفه و عرفا سبب می شود تا برخی اندیشمندان معاصر، شریعتی را شخصیتی ضد فلسفی یا مخالف علم دانسته و از این منظر به انتقاد از او پردازند و جهان بینی سیاسی مطلوب وی را منسوخ و مندرس بدانند، حال آنکه شریعتی اسلام را به عنوان یک ایدئولوژی پیشرو مطرح و از منظر نگاه ایدئولوژیک به اسلام است که نظرات خود در موضوعات مختلف ارائه می نماید. رهاورد این پژوهش که با روش توصیفی و تحلیلی مبتنی بر مطالعه آثار مختلف انجام شده، نشان می دهد که شریعتی مذهب و ایدئولوژی را همسو با هم می داند و به عنوان یک اسلام شناس به مخالفت با نگاه جهان بینی مادی می پردازد و در نهایت ایدئولوژی را از علم و هم از فلسفه برتر می داند. **کلیدواژه ها:** ایدئولوژی، فلسفه، فرهنگ، شریعتی.

تحلیل سیاست خارجی ایران دوران نخست وزیری مهدی بازرگان (۵۸-۱۳۵۷)

حمید بهتوئی^۱، مریم حیدری^۲

^۱ کارشناس ارشد روابط بین الملل دانشگاه بین المللی امام خمینی

^۲ کارشناس ارشد اندیشه سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

کوشش اصلی این مقاله، بررسی، تحلیل سیاست خارجی ایران در اوایل پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۸-۵۷ است این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و منابع گردآوری کتابخانه ای در صدد پاسخگویی به این پرسش، که جهت گیری سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران طی دوران نخست وزیری مهدی بازرگان چگونه بوده است؟ سیاست خارجی ایران در پی پیروزی انقلاب اسلامی و تغییر نخبه گان سیاسی براساس دو رویکرد متفاوت خدمت به ایران از طریق اسلام یا ملی گرایی و دیگری خدمت به اسلام از طریق ایران یا انترناسیونالیسم اسلامی شکل گرفت. سیاست خارجی دولت موقت در دسته نخست و بنا به اصول ملی گرایی سیاست موازنه منفی دکتر مصدق و عدم تعهد تداعی یافت تفاوت و تضاد دو دیدگاه بر سر تعاریف و اصول انقلاب از جمله اصل نه شرقی و نه غربی باعث ایجاد شکاف بین این دو جریان انقلاب در پایان مונچر به استعفا دولت بازرگان گردید.

کلیدواژه ها: سیاست خارجی. ملی گرایی. انترناسیونالیسم اسلامی. عدم تعهد. دولت موقت.

دلایل عدم شکل‌گیری نظریه روابط بین‌الملل اسلامی

محمد ملاحقیری نیری

فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد، رشته روابط بین‌الملل، دانشگاه یزد، یزد، ایران

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی دلایل عدم شکل‌گیری نظریه روابط بین‌الملل اسلامی است. اگرچه اسلام، به‌عنوان مدعی خاتمیت ادیان و اینکه دینی کامل و جامع است، دارای ظرفیت‌هایی است که همه ابعاد زندگی انسان‌ها را در بر گرفته، اما این سؤال مطرح است که چرا تاکنون با وجود این ظرفیت‌ها، یک نظریه روابط بین‌الملل اسلامی در میان نظریات اصلی روابط بین‌الملل وجود ندارد. در این راستا، با تکیه بر رویکردی توصیفی - تحلیلی و با استفاده از منابع کتابخانه‌ای، این دلایل به دو دسته کلی دلایل ساختاری (بیرونی) و دلایل درونی تقسیم شد. دلایل ساختاری که اراده انسان در پیدایش آن‌ها بی‌تأثیر است عبارت‌اند از ساختار کلان علم جهانی، پارادایم لیبرال (تسلط پارادایم لیبرالیستی بر علوم انسانی)، شرایط سیاسی اجتماعی فقها و چالش‌های اصولی‌ها و اخباری‌ها در حوزه فقه سیاسی و از جمله دلایل درونی که مشخصاً به شخص انسان مربوط می‌شود می‌توان به قرائت‌های متعارض از اسلام، دور بودن از مسائل مستحدثه و جمود بر ظواهر متون اشاره کرد.

کلیدواژه‌ها: نظریه، روابط بین‌الملل، اسلام.

رفتار شورای همکاری خلیج فارس در برابر جایگاه استراتژیک ایران در منطقه

حسن کیوان^۱، حسین سوری^۲، رضا شمس^۳

^۱پژوهشگر دکتری تخصصی روابط بین الملل دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

^۲پژوهشگر دکتری تخصصی روابط بین الملل دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

^۳پژوهشگر دکتری تخصصی امنیت ملی دانشگاه عالی دفاع ملی

چکیده

روابط ایران و شورای همکاری خلیج فارس از زمان تشکیل شورا در سال ۱۹۸۱ فراز و فرودهای متعددی را پست سر گذاشته است. این روابط گرچه در دوره‌هایی از بهبودی نسبی را نیز تجربه نموده، اما روند کلی آن به جهت اختلافات تاریخی، ارضی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی موجود میان اعضای شورای همکاری و جمهوری اسلامی ایران و هم‌چنین نقش منفی بازیگران خارجی به‌ویژه ایالات متحده آمریکا، ناتو و اسرائیل، عمدتاً بر محور قالب‌های واگرایانه قابل تحلیل است. در این میان، قدرت منطقه‌ای رو به رشد ایران به‌ویژه از سال ۲۰۰۱ که نشانه‌های آن در بهبود موقعیت و جایگاه جمهوری اسلامی و نایبان منطقه‌ای آن در سوریه، لبنان، عراق، فلسطین و یمن تجلی پیدا کرده، به‌نوعی موازنه قوا را به نفع ایران تغییر داده است. بر این مبنای شورا تلاش داشته تا راهبردهای متنوعی را در جهت مقابله با قدرت و نفوذ منطقه‌ای ایران اتخاذ نماید. پژوهش حاضر درصدد شناسایی و ارزیابی چنین راهبردهایی می‌باشد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که شورای همکاری به‌منظور مدیریت ناامنی و مقابله با قدرت ایران، الگوهای رفتاری خود را در قالب رقابت تسلیحاتی با ایران، اتحاد و ائتلاف سازی با قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای، کسب قدرت نسبی، ایفای نقش در قالب احاطه مسئولیت، بالا بردن ضریب امنیتی، دگرگونی در ساختار داخلی شورا، موازنه‌سازی و امنیتی‌سازی سیاست منطقه‌ای ایران تعریف کرده است. پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی بوده و اطلاعات موردنیاز نیز به روش کتابخانه‌ای گردآوری شده است.

کلیدواژه‌ها: شورای همکاری خلیج فارس، قدرت منطقه‌ای، ایران، عربستان، راهبرد امنیت.

بررسی بکارگیری گزینه نظامی با عنوان دفاع پیش از حمله یا تهدید در روابط بین الملل

حسین سوری^۱، حسن کیوان^۲، میثم نوایی^۳

^۱پژوهشگر دکتری تخصصی روابط بین الملل دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

^۲پژوهشگر دکتری تخصصی روابط بین الملل دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات تهران

^۳کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه علامه طباطبائی

چکیده

پایان جنگ جهانی دوم و پس از آن تدوین منشور ملل متحد، اصلی اساسی بنیان امنیت بین الملل را برای دوران پس از جنگ بنا نهاد و آن همانا ممنوعیت کاربرد زور در روابط بین الملل بود. بنیان منشور ملل متحد با در نظر داشت تجربه جامعه ملل که در آن دولت ها مشروط به شرایطی از اختیار کاربرد زور در روابط با سایر کشورها برخوردار بودند، این بار مطلقاً کاربرد زور را در روابط بین الملل نامشروع و غیرقانونی اعلام داشته و برای این قاعده سخت و نامنعطف، تنها دو استثنا متصور شدند. امنیت جمعی منبعث از فصل هفتم منشور، و استناد به دفاع از خود یا دفاع مشروع مبتنی بر اصل 51 منشور. غیر از این دو استثناء هر نوع تمسک به قوه قهریه در روابط بین الملل ممنوع و نامشروع تلقی می شود. در بحث ضوابط اعمال امنیت جمعی مجادلات حادی وجود نداشته است. اما پس از حادثه 11 سپتامبر بحث دفاع مشروع پیشدستانه از صندوقچه نظری سردمداران آمریکائی بیرون آورده شد و استراتژی مقابله با تروریسم بر اساس آن در ایالات متحده شکل گرفت. براساس این مفهوم که منشا در حقوق بین الملل عرفی داشته، و علیرغم تاکید منشور به وقوع یک تهاجم نظامی برای استناد به اصل دفاع مشروع، ضرورتی به وقوع تهاجم نظامی نبوده، و صرفاً با وجود تهدید فوری و بلافصل که نشان از تهاجم قریب الوقوع دشمن داشته باشد، دولتها مختارند به مراکز تهدیدزا حمله نموده و نسبت به حذف تهدیدات اقدام نمایند. آنچه که این نوشتار در صدد آن است آن است که روشن نماید آیا استراتژی دفاع پیشدستانه ایالات متحده از مشروعیت قانونی مبتنی بر منشور برخوردار می باشد یا اقدامی است جهت توجیه و مشروعیت بخشی به کاربرد زور در روابط بین الملل؟ فلذا درصدد است با بررسی وجود مختلف حقوقی و سیاسی این قاعده، مشروعیت یا فقدان مشروعیت آن را مورد بررسی و کنکاش قرار دهد.

کلیدواژه ها : دفاع مشروع پیشدستانه، اصل 51 منشور، تهاجم پیشگیرانه، تروریسم، تفسیر موسع اصل 51.

آسیب شناسی توسعه پایدار شهری با تاکید بر شاخص های سیاسی (مطالعه موردی خاش)

عبدالواحد جمالزهی^۱، صاحب گل صالحی^۲، مازیار زارع^۳

^۱ کارشناس مسائل سیاسی، امنیتی، انتخابات فرمانداری خاش

^۲ فرماندار شهرستان خاش

^۳ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری

چکیده

توسعه پایدار بدون توجه به شهرها و شهرنشینی بی معنی خواهد بود چرا که شهرها به عنوان عامل اصلی ایجاد کننده ناپایداری در جهان به شمار می روند و در واقع پایداری شهری و پایداری جهانی هر دو مفهومی واحد هستند. به علت تمرکز پیوسته رو به رشد جمعیت و فعالیت های اقتصادی در مراکز شهری، به ویژه در کشورهای کمتر توسعه یافته، پایداری توسعه شهری بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به اهمیت دستیابی به توسعه پایدار شهری و از آنجا که لزوم بکارگیری اهرم های اساسی توسعه پایدار در طراحی و تبیین خطی مشی راهبردی نهادهای تصمیم گیری در سطوح مختلف، تجدید نظر ساختار شکنانه ای را در تعاریف معمول می طلبد، محقق در این پژوهش کاربردی-توصیفی، با روش پیمایشی به دنبال آسیب شناسی توسعه پایدار شهری با تاکید بر شاخص های سیاسی خاش میباشد. تعداد ۴۰۰ نفر از شهروندان و مدیران شهری شهر خاش به روش نمونه گیری تصادفی ساده و بر اساس رابطه نمونه گیری کوکران انتخاب شده و پس از بررسی پایایی و روایی پرسشنامه ها طی نمونه مقدماتی، اطلاعات در سطح کل نمونه جمع آوری شد. نتایج آزمون تی-استودنت تک نمونه (سطوح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱) نشان داد که میانگین امتیازات مؤلفه های سیاسی در جامعه هدف در هر دو گروه مدیران شهری و شهروندان، در حد متوسط ۳ نبوده است و با توجه به مثبت بودن اختلاف میانگین ها از عدد آزمودنی، میانگین مؤلفه های شاخه ساختاری بیشتر از حد متوسط بوده و در نتیجه در سطح خطای نوع اول ۰/۰۵ بنابراین می توان ادعا نمود که: عدم مشارکت سیاسی شهروندان در عدم توسعه ی پایدار شهر خاش مؤثر بوده است. همچنین نتایج بیانگر آنست که از دیدگاه شهروندان و مدیران شهری برنامه ریزی نامناسب در عدم مشارکت سیاسی با روند کند توسعه ی پایدار شهر خاش ارتباط معنادار دارد، زیرا سطح معناداری آن کمتر از ۰/۰۰۱ و اختلاف میانگین آن از عدد آزمودنی ۳ مثبت بوده است.

کلیدواژه ها: توسعه پایدار شهری، عوامل ساختاری، عوامل سیاسی، خاش.

آثار نسل کشی گروه‌های مذهبی در یمن

سید محمد امام*^۱، مهسا رئیس پور شیرازی^۲، محمد فرجی^۳

^۱ استادیار، گروه حقوق، دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی، تهران، ایران.

^۲ دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.

^۳ دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

چکیده

نسل‌کشی، جرمی قدیمی و مفهومی جدید است و همگان به ضرورت مقابله قانونی با جرم قتل انسان‌ها واقف هستند. در عصر حاضر با پیدایش سلاح‌های کشتار جمعی، نسل‌کشی نیز با سرعت بیشتری نسبت به گذشته در حال وقوع است. در حمله نظامی ائتلاف عربی به رهبری عربستان به یمن که با توجیهی غیر مشروع صورت گرفت به تمامیت ارضی یمن تجاوز شد و ایجاد حق دفاع مشروع برای مردم یمن و هم‌چنین مسئولیت بین‌المللی برای عربستان از جمله نتایج این تجاوز از منظر حقوق بین‌الملل می‌باشد؛ برخی از جنایات که آمار آن‌ها نیز موجود است هم‌چون تعداد کشته‌ها و تخریب اماکن نظامی و غیر نظامی نیاز به اثبات ندارند ولی برخی از جنایات هم‌چون نسل‌کشی باید با ذکر ادله اثبات گردند؛ لذا در پژوهش حاضر که با هدف تبیین نسل‌کشی علیه گروه‌های مذهبی در یمن نگاشته شده، تلاش شده که وقوع این جنایت با ذکر ادله اثبات گردد. پژوهش حاضر بر اساس روش توصیفی-تحلیلی نگاشته شده و شیوه جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: نسل‌زدایی، نسل‌کشی، حمله بیولوژیکی، عربستان سعودی، یمن.

بررسی رویکردهای سیاسی و رقابت جویانه ایران و امریکا

ضیا خزاعی^۱، رضا کیخا^۲

^۱ دکتری علوم سیاسی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد زاهدان

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی

چکیده

این پایان نامه تحت عنوان "بررسی رویکردهای سیاسی و رقابت جویانه ایران و امریکا" به روش توصیفی - تحلیلی نگاشته شده است. جمهوری اسلامی ایران با فرهنگ انقلابی خود از سال ۱۳۵۷ در قامت یک قدرت سالم تجدیدنظرطلب، حضور مستکبرانه امریکا را از سپهر سیاست خود حذف نمود و در مسائل منطقه ای و بین المللی به چالش کشاند. در واکنش به این رویکرد انقلابی، سیاست تضعیف و براندازی نظام سیاسی ایران در دستور کار دولتهای مختلف امریکا قرار گرفت. این پژوهش با طرح این پرسش که راهبردها و رویکردهای امریکا در مواجهه با جمهوری اسلامی ایران از چه مؤلفه ها و شاخص برخوردار است؟ به کندوکاو در این باب پرداخته و تلاش دارد با نگاهی جامع، این موضوع را مورد بررسی قرار دهد. استدلال اصلی پژوهش این است که امریکا در چارچوب یک جنگ سیاسی، پروژه بی ثبات سازی و فروپاشی ایران را در دو سطح داخلی و خارجی دنبال می کند؛ در سطح داخلی حقانیت زدایی و ایجاد خدشه در مشروعیت نظام سیاسی ایران از طریق ایجاد نارضایتی عمومی، محور اصلی تلاش های دولت امریکا است و در سطح خارجی، امریکا در پی حذف اعتبار ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک ایران در منطقه است. نتیجه حاصل از این پژوهش نشان می دهد که این دو با نگاهی تهدید محور نسبت به یکدیگر، راهکارهایی را برای تقابل با تهدیدات متقابل در پیش گرفتند که بر این اساس ایالات متحده با رویکرد، تقابل گرایی به دنبال مهار قدرت و نفوذ ایران در منطقه و سطح نظام بین الملل است و از سوی دیگر ایران نیز با رویکردهایی چون گسترش مرزهای امنیتی، اتحاد ژئوپلیتیک شیعه و بازدارندگی هسته ای به دنبال بی اثر کردن اقدامات امریکا و گسترش نفوذ خود در منطقه می باشد.

کلیدواژه ها: امریکا، امنیت منطقه، جمهوری اسلامی.

اولویت توسعه فرهنگی در مسیر پیشرفت کشورهای عقب مانده از روند توسعه

سعید حق پرست^۱، حسین رفیع^۲

^۱ پژوهشگر مقطع پسادکتر علوم سیاسی دانشگاه مازندران

^۲ دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه مازندران

چکیده

شکل و مسیر توسعه در اکثر کشورهای عقب مانده فعلی جهان، متأسفانه نمونه برداری ناقصی از کشورهای پیشرفته و توسعه یافته ای است و گاه مقررات بدون هیچ تغییری فقط از زبانی به زبان دیگر ترجمه شده است. مسلم است که فرهنگ سنتی یک کشور عقب مانده جهان سومی نمی تواند الگویی که برای فرهنگ دیگران ساخته شده است را بپذیرد. پژوهش حاضر در پاسخ به این پرسش می باشد که: فرهنگ چه کارکرد و نقشی را در مسیر پیشرفت کشورهای عقب مانده از روند توسعه می تواند ایفا نماید؟ فرضیه پژوهش حاضر این می باشد که پیشرفت و توسعه پایدار یک جامعه متکی بر فرهنگ پذیری اعضای آن جامعه است و تا زمانی که الگوهای فرهنگی کشورها موافق با مؤلفه های توسعه نباشد، راه توسعه این کشورها میسر نخواهد بود و برای قرار گرفتن در مسیر توسعه ابتدا باید به اصلاح فرهنگ کشورهای عقب مانده، در راستای توافق با مؤلفه های توسعه همت گماشت. پژوهش حاضر به لحاظ روش توصیفی _ تحلیلی می باشد. در نتیجه تغییرات بنیادی در مسیر توسعه برای هر جامعه ای باید با فرهنگ و سنن آن جامعه هماهنگ باشد و از تمام عوامل فرهنگی برای اجرای صحیح آن کمک گرفت در غیر این صورت مسیر پیشرفت و توسعه در این کشورها هر چند متعالی محکوم به شکست است.

کلیدواژه ها: توسعه، توسعه فرهنگی، وابستگی، کشورهای عقب مانده، فرهنگ پذیری.

راهبرد اقتصادی سیاسی ایران در قبال اتحادیه اروپا: بررسی (مقایسه ای دولت های احمدی نژاد و دولت روحانی)

حسن نجف وند^۱، دکتر بهرامی^۲

^۱دانشجو دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

^۲استاد مربوطه

چکیده

اقتصاد سیاسی سعی می کند توضیح دهد که چگونه قدرت سیاسی بر پیامدهای اقتصادی تاثیر می گذارد و چگونه نیروهای اقتصادی بر رفتار سیاسی موثر واقع می شود. بنابراین هر دولت از سیاست خاصی در عرصه اقتصاد پیروی می کند همچنانکه مشاهده می شود جهت گیری های سیاست های اقتصادی ایران با اتحادیه اروپا در دولت نهم و یازدهم کاملاً متعارض و متفاوت از یکدیگر است چرا که سازه انگاری هویت جمهوری اسلامی ایران، در سطح ملی، نتیجه گفت‌وگوهای متعددی بوده که از زمان انقلاب اسلامی تا کنون چراغ راهنمای سیاست خارجی ایران بوده است. در سطح بین المللی نیز، ماهیت هنجارهای حاکم بر روابط بین الملل، اعم از صلح آمیز یا تهاجمی، نقش مهمی در تعدیل و تشدید این گفت‌وگوها داشته است. این روابط در طول زمان و به تناسب شرایط متغیر دوجانبه، منطقه ای و بین المللی دستخوش تحولات زیادی گردیده بود با شروع بحث پرونده هسته ای و متعاقب به قدرت رسیدن اصولگرایان در ایران دوران سردی روابط طرفین آغاز شد که تا سال ۱۳۹۲ نیز ادامه داشت و سیاست تقابلی در برابر با غرب را در پیش گرفته شد اما با انتخاب حسن روحانی در سال ۱۳۹۲ و با اتخاذ سیاست جدید از سوی ایشان روابط وارد مرحله ی جدیدی شد. هدف از نگارش تحقیق حاضر پاسخ به این سوال است که جهت گیری های سیاست های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در قبال اتحادیه اروپا در دولت نهم و یازدهم چگونه بوده است؟ در پاسخ می توان این گونه بیان داشت که سیاست تغییر نظام ساختار بین المللی و پرونده صلح هسته ای ایران سایه منفی خود را بر روابط ایران و اتحادیه اروپا در دو دولت احمدی نژاد و در دوره روحانی انداخت هر چند توافق ژنو موجب بهبود روابط ایران و اتحادیه اروپا شده بود ولی روند پس از خروج آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ این روابط را با مشکل مواجه کرد و اینکه روابط هم اکنون در هاله ای از ابهام و شک و تردید قرار دارد چرا که وابستگی های اقتصادی این اتحادیه به آمریکا موجب شده که فرصت ها و همکاریهای اقتصادی را با چالش جدی مواجه کند .

کلید واژه ها: اقتصاد سیاسی، تنش زدایی، برجام، سازه انگاری.

استراتژی دفاعی ترکیه در سیاست خارجی و تاثیر آن بر سیاست همسایگی با ایران

ابراهیم باقری^{۱*}، فرشاد عظیمی^۲

^۱ دانشجوی دکتری مطالعات منطقه ای (گرایش اروپا)، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، ایران

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای (گرایش خاورمیانه)، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه

تهران، ایران

چکیده

بعد از سال ۲۰۱۶ شاهد تغییراتی در سیاست خارجی ترکیه به همراه بهره گیری از استراتژی دفاعی جهت پیشبرد آن سیاست ها بودیم، سیاست های که هسته مرکزی آن را ملی گرایی مذهبی به دلیل ائتلاف حزب عدالت و توسعه با حزب ملی گرایی جنبش ملی ناسیونالیست، تشکیل داده هست. این هویت به مانند گنج ایدئولوژیکی هست که اسلام گرایی و ملی گرایی را به هم نزدیک کرده و بنای محافظه کاری دولتی را تقویت می کند، بطوری که اخیرا این هویت به یک گفتمان در سیاست خارجی ترکیه تبدیل شده. همزمان با این تحول استراتژی دفاعی ترکیه در نتیجه اصلاحات و ملی سازی در صنعت دفاعی توانسته استقلال نسبی پیدا کند و نیروی محرکه ای در سیاست خارجی ترکیه برای تغییر توازن ژئوپلیتیک منطقه ای باشد. بنابراین پژوهش حاضر درصدد پاسخ گویی به این پرسش هست که راهبرد دفاعی ترکیه در سیاست خارجی چه تاثیری بر سیاست همسایگی با ایران داشته است؟ در پاسخ می توان این فرضیه را طرح کرد که عدم هم پوشانی در متغیرهای موثر خارجی در روابط ایران با ترکیه همراه با استفاده از ابزار قدرت نظامی توسط ترکیه برای تغییر معادله به نفع این کشور با استفاده از مشروعیت سازی با هویت ملی گرایی مذهبی در تحولات منطقه ای بر امنیت ملی و منافع ایران تاثیر گذار بوده هست. در این پژوهش چهارچوب نظری بر مبنای نظریه سازه انگاری بوده و از روش تحلیل گفتمان کیفی بهره برده است.

کلیدواژه ها: ایران، ترکیه، سیاست خارجی، ملی گرایی مذهبی، سیاست همسایگی.

تحلیل رابطه جهش اقتصادی و حاکمیت سیاسی

افشین محمدی^{۱*}، حسن جعفریان^۲

چکیده

جهش در لغت به معنای "تغییر ناگهانی یک چیز" است. این معنا بیش از همه در زیست‌شناسی ریشه دارد و در شکل جدید آن یک اصطلاح "زیست‌شناختی" است که به تغییرات ژنتیکی ناگهانی ای اطلاق می‌شود که به صورت طبیعی و خود به خود رخ می‌دهند. ژان بدن فیلسوف سیاسی اجتماعی فرانسوی یکی از نخستین کسانی بود که تلاش کرد پیوند «قدرت سیاسی» و «امر حقوقی» را نشان دهد. در اندیشه‌ی او حاکمیت قدرت مطلق است که به غیر از ذات خداوند و اراده‌ی او هیچ فرد یا مقامی نمی‌تواند آن را تهدید کند؛ بنابراین نخستین فیلسوفی است که بحث «حاکمیت ملی» را در فلسفه‌ی سیاسی قرار می‌دهد. مهارت عالمانه و استادانه‌ی بدن در باب مسئله‌ی حاکمیت، استوار کردن این مفهوم بر «تصمیم» است. اما اولین کسی که در حوزه‌ی فلسفه‌ی سیاسی قرن اخیر پی به منطق اضطرار (استثنا) در امر سیاسی و حاکمیت پی برد، "کارل اشمیت" بود. رهبر یا حاکم کسی است که می‌تواند در زمان‌های اضطراری قوانین را بخشا یا کلاً به خاطر اعاده نظم حقوقی و مؤثر کردن دوباره‌ی آنها و حفظ نظم سیاسی، به حال تعلیق درآورد. رهبر نیز به عنوان نماینده‌ی خداوند و در نظام اجتماعی در لحظه‌های اضطرار به خاطر اینکه تقابل دوست و دشمن که بنیان جهان سیاست است را پی‌افکند قانون را موقتاً معلق می‌کند تا نظم راستین سیاسی دوباره جریان یابد. در واژگان حقوق عمومی ما به اصطلاحی به نام "اختیارات تام" بر میخوریم که برگرفته از قانون شرع مقدس می‌باشد، در قانون شرع، فرض بر این است که وضعیت اضطراری بازگشتی به وضعیت آغازین یا «ملاً اعلاً» است. در منطق حاکمیت نیز "وضع اضطراری" مشابه حکم ثانوی عمل می‌کند.

کلیدواژه‌ها: جهش اقتصادی، حاکمیت ملی، سیاسی.

راهبرد بازدارندگی ترکیبی ج.ا. ایران در مقابل ایالات متحده آمریکا

امید آسیابان

دکتری تخصصی روابط بین‌الملل

چکیده

بازدارندگی به عنوان یکی از رژیم‌های امنیتی و همچنین نظریه‌های مهم سنت پژوهشی واقع‌گرایی در ادبیات روابط بین‌الملل محسوب می‌شود. بسیاری از اندیشمندان امنیت بین‌الملل تلاش کرده‌اند مدل نظری بازدارندگی را فراتر از مدل‌های متعارف و هسته‌ای مورد بررسی قرار دهند. در شرایط کنونی سیستم بین‌الملل راهبرد بازدارندگی ترکیبی به عنوان راهکاری موثر به منظور مقابله با تهدیدات و اقدامات ترکیبی محسوب می‌شود. این راهبرد دارای دو بخش بازدارندگی بر مبنای انکار و مجازات است. هدف اصلی این پژوهش تبیین بازدارندگی ترکیبی جمهوری اسلامی ایران با توجه به مبانی گفتمانی انقلاب اسلامی و دستیابی به راهکارها و پیشنهاداتی در این چارچوب است. با توجه به فرامین رهبری در رابطه با ممنوعیت دستیابی و استفاده از سلاح‌های هسته‌ای می‌توان این پرسش را مطرح کرد که جمهوری اسلامی ایران در شرایط حساس کنونی نیازمند حفظ و تقویت چه نوع راهبرد بازدارندگی موثری است؟ روش این پژوهش مبتنی بر ارائه مدل نظری بر پایه استنتاج قیاسی به منظور تبیین فرضیه پژوهش است. بر اساس یافته‌های این پژوهش جمهوری اسلامی ایران با استفاده از مولفه‌های گفتمان انقلاب اسلامی مانند محور مقاومت، اقتصاد مقاومتی و فرهنگ مقاومتی توانسته است راهبرد عملیاتی موثری در جهت انکار و مجازات راهبرد تهاجم ترکیبی دشمن ایفا کند.

کلیدواژه ها: بازدارندگی ترکیبی؛ تهاجم ترکیبی؛ گفتمان انقلاب اسلامی؛ انکار؛ مجازات.

تاریخچه اسلام و انقلاب اسلامی در غرب

عارف عبداللہی^۱، رحیم بازدار^۲، غلامرضا حمیدی کیا^۳

^۱دکتری علوم سیاسی، تهران

^۲دانشجوی دکتری مدیریت، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، تهران

^۳دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه آزاد واحد کرج، البرز

چکیده

غرب به عنوان دایه دار قدرت قبل از رنسانس در چنین جایگاهی نبود با ظهور اسلام و تأکید آن بر علم؛ دروازه‌های دانش به روی جهانیان گشوده شد. به رغم اعتراف برخی از محققان اروپایی به وام‌گیری تمدن غرب از اسلام، غربیان این مسئله را پنهان و خود را برترین تمدن می‌نامند تمدن اسلامی تأثیر عظیمی بر جهان غرب و دو تمدن بزرگ واقع در شرق جهان اسلام یعنی هند و چین داشته است، اگر علوم اسلامی نمی‌بود، جریان تحول علم در هر کدام از این سه تمدن، بسیار متفاوت از آنچه اکنون هست می‌بود. این واقعیت، بخصوص در مورد مغرب زمین صادق است که به واسطه تکوین و تحول علم جدید در آن و اثرات این جریان بر کل جهان، بالطبع از اهمیت مرکزی برخوردار است. پس، انقلاب شکوهمند اسلامی، تنها پیروزی مسلمانان ایران نیست بلکه پیروزی مسلمانان سراسر جهان است و لذا امروز می‌بینیم که گرایش اسلامی در دنیا رو به رشد است. تا پیش از وقوع انقلاب اسلامی، دیدگاه عملی غالب در زمینه انقلاب این بود که با دو مفهوم سکولاریزه شدن فرهنگی و تمایز ساختاری همراه است. رخداد انقلاب با ماهیت دینی، اعتبار چنین نظریه‌هایی را زیر سؤال برد. این انقلاب، آرمان انقلابی جدیدی را که شامل مجموع نقاط مثبت سایر آرمان‌های انقلابی زمانه نیز بود، یعنی مفاهیم: استقلال، آزادی و عدالت اجتماعی در چارچوب حکومت دینی را در دنیای مادی گرایی مطرح نمود و موجب غافلگیری صاحب نظران پدیده انقلاب، دولت‌ها و نخبگان سیاسی‌ای شد که تصور نمی‌کردند انقلابی با این ماهیت و آرمان، در دنیایی که به انقلاب‌های مارکسیستی یا لیبرال مسلک عادت کرده‌اند، شکل گیرد. انقلاب اسلامی الگوی جدیدی برای انقلاب در کشورهای جهان سوم ارائه کرد و باعث اوج‌گیری جنبش‌های اسلامی و تولد اسلام سیاسی به مثابه یک بازیگر غیردولتی مؤثر در نظام بین الملل گردید.

کلیدواژه‌ها: انقلاب اسلامی، ایران، بین الملل، رهبری.

تعاملات امنیتی رژیم صهیونیستی مقابل ایران در سوریه و عراق

عارف عبداللهی^۱، رحیم بازدار^۲، غلامرضا حمیدی کیا^۳

^۱دکتری علوم سیاسی، تهران

^۲دانشجوی دکتری مدیریت، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز، تهران

^۳دانشجوی دکتری روابط بین الملل، دانشگاه آزاد واحد کرج، البرز

چکیده

تحولات اخیر ژئوپلتیک خاورمیانه تحت عنوان بیداری اسلامی موجب تشدید شکنندگی دولت سوری گردید و نهایتاً آن کشور را به یک دولت فروپاشیده تبدیل نمود. بحران داخلی سوریه صرفاً بر امنیت ملی این کشور تأثیرگذار نبوده، بلکه مناسبات امنیتی حوزه وسیعی از زیرسیستم خاورمیانه را تحت تأثیر خود قرار داد. با توجه به این مسئله، سؤال اصلی پژوهش حاضر بر این مبنا قرار گرفته است که شکنندگی دولت سوریه چه تأثیری بر تعاملات امنیتی ژئوپلتیک خاورمیانه داشته است؟ این دغدغه بارها از سوی رژیم صهیونیستی بیان شده و این رژیم سعی می‌کند با نفوذ در این محور، بتواند ابتکار عمل را به دست بگیرد و از نفوذ جمهوری اسلامی ایران در این کشورها جلوگیری کند. این پژوهش که بر اساس روش توصیفی - تحلیلی تهیه شده در پی پاسخ به این سوال هست که؛ چه راهبردی رژیم صهیونیستی در سوریه و عراق برای مهار جمهوری اسلامی ایران اتخاذ کرده است؟ در پاسخگویی به این پرسش این فرضیه مطرح است که؛ راهبرد رژیم صهیونیستی در عراق حمایت از گروه‌های قومی بخصوص کردها برای ایجاد تفرقه در بین مردم عراق و راهبرد آن در سوریه تلاش برای تضعیف حکومت اسد و مشروعیت زدایی از ادعای سوریه برای بلندای جولان هست. در این پژوهش ما ابتدا به بررسی جایگاه ایران در امنیت ملی رژیم صهیونیستی و سپس راهبرد امنیتی رژیم صهیونیستی در عراق و سوریه در مقابل ایران و پیامدهایی که این راهبردها بر امنیت جمهوری اسلامی ایران دارند می‌پردازیم.

کلیدواژه‌ها: امنیت، جمهوری اسلامی ایران، رژیم صهیونیستی، عراق، سوریه.

Sponsored and Indexed by
CIVILICA
We Respect the Science

دلایل و زمینه‌ها پویایی‌ها در بخش جنوبی محیط پیرامونی جمهوری اسلامی ایران

امیرحسین نعمتی^۱، جلال ترکاشوند^۲

^۱استادیار علوم سیاسی و روابط بین الملل دانشگاه امام علی (ع)

^۲دانش آموخته دکتری روابط بین الملل، مدرس گروه معارف دانشگاه امام علی (ع)

چکیده

خاورمیانه به دلیل موقعیت جغرافیایی، منابع نفتی و مکان‌های مقدس یکی از مهمترین مناطق جهان است. جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از کشورهای مهم و تاثیرگذار در این منطقه در بخش جنوبی محیط پیرامونی خود با مجموعه‌ای از کشورهای عربی همسایه است که از موقعیت ویژه اقتصادی و سیاسی برخوردار می‌باشند. اختلافات قومی، ایدئولوژیکی و سرزمینی، رقابت برای رهبری جهان عرب، جنگ‌های نیابتی، توسعه روابط دوستانه و باز با رژیم صهیونیستی، ائتلاف‌سازی‌ها و رقابت قدرت‌های بزرگ از جمله مهمترین تحولات و پویایی‌ها در این محیط پیرامونی است که ریشه‌یابی علل و زمینه‌های شکل‌گیری این پویایی‌ها از اهمیت خاص برخوردار است. با توجه به این اهمیت، مقاله حاضر می‌کوشد تا با مفروض گرفتن شکل‌گیری تحولات مورد اشاره، با استفاده از روش قیاسی-فرضیه‌ای و مبتنی بر موازنه منافع رندال شولر در چارچوب نظری رئالیسم نئوکلاسیک ضمن پر کردن شکاف موجود مطالعاتی به بررسی دلایل و زمینه‌های این تحولات و پویایی‌ها در منطقه پردازد. در این میان و مبتنی بر دیدگاه نظری مورد بحث، فرضیه حاکم بر این مطالعه آن است که حاکمان و یا همان دولت در کشورهای عربی واقع در محیط پیرامونی جمهوری اسلامی ایران- که در حال تجربه نسل جدیدی از آنها می‌باشیم- همزمان متأثر از چندین عامل مهم در سطوح داخلی و ساختاری (بین‌المللی) باعث بروز تحولات و پویایی‌های مهم در بخش جنوبی محیط پیرامونی جمهوری اسلامی ایران شده است.

کلیدواژه‌ها: جمهوری اسلامی ایران، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس، موازنه منافع، رندال شولر.

گفتمان پایداری امنیت ملی به امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران

سلیمان طاهری

دانش آموخته دانشگاه عالی دفاع ملی

چکیده

با فروپاشی نظام دو قطبی و تحول در نظام بین المللی گذار از مفهوم «امنیت ملی» به «امنیت جهانی» آغاز شد که تبعات بسیاری در پی داشت. در پرتو امنیت جهانی که بازیگرانی جدید از جمله افراد، سازمان های غیردولتی، جنبش های اجتماعی و هویت ها وارد عرصه بین المللی شدند حیطه تعهدات امنیت جهانی گسترش یافت. تحقیق حاضر درصدد شناسایی الزامات تغییر پارادایم از امنیت ملی به امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران است، لذا شناخت مفهوم مولفه های امنیت ملی و امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران مورد بررسی قرار میگیرد برای این منظور ابتدا با تجزیه و تحلیل مفهوم امنیت ملی و امنیت جهانی از دیدگاه قانون اساسی پرداخته خواهد شد و مولفه های مورد بررسی قرار می گیرد، در ادامه با استناد به تعریف نظریه سیستمی به امنیت جهانی که امنیت جهانی را در پذیرش و حرکت در راستای تثبیت امنیت جهانی تعریف می کند به شناخت الزامات تغییر امنیت ملی به امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران پرداخته خواهد شد در دیدگاه سیستمی به امنیت جهانی، امنیت به عنوان یک سیستم یک پارچه نگریسته می شود که کشورهای جهان وظایف خود را برای ارتقا و ایفای نقش خود برای رسیدن به امنیت ملی پایدار در ذیل امنیت جهانی بازی می کنند. تلاش برای حفظ و ارتقاء امنیت جهانی به نوعی تلاش برای ارتقاء امنیت ملی شناخته می شود. الزامات تغییر پارادایم از امنیت ملی به امنیت جهانی در جمهوری اسلامی ایران با پذیرش معاهدات حقوق بشری و بشر دوستانه و معاهدات صلح جهانی صلح توسط کشورهای گوناگون در غالب نظریه سیستمی امنیت مورد بحث مقاله حاضر قرار دارد. در جمهوری اسلامی ایران با پذیرش معاهدات حقوق بشری، منع گسترش سلاح های هسته ای NPT و معاهدات آب و هوایی پاریس و سایر معاهدات جهانی به نوعی در راستای گسترش امنیت جهانی و تغییر پارادایم امنیت ملی به امنیت جهانی ایفای نقش داشته است.

کلیدواژه ها: امنیت ملی پایدار، امنیت جهانی؛ پارادایم، معاهدات صلح و حقوق بشری.

اثرات انرژی های فسیلی خلیج فارس بر اقتصاد منطقه (با تاکید بر جمهوری اسلامی ایران)

بهادر نوکنده^۱، محمدرضا صادقی^۲، رضاعلی عالیشاهی^۳

دانشجوی دکتری روابط بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

چکیده

خلیج فارس از جنبه های گوناگون دارای ویژگی های متمایزی در مقایسه با دیگر مناطق آبی و خشکی های جهان است که به آن جایگاه و برجستگی های فوق العاده ای بخشیده است. خلیج فارس نقش خود را به عنوان شاهراه بازرگانی از روزگاران باستان آغاز کرد. از هنگام گسترش رقابت های سیاسی استراتژیک قدرت های اروپایی، منطقه خلیج فارس به عنوان یک شاهراه بازرگانی مهم و حلقه ای پر اهمیت در زنجیره استراتژی آنان مورد توجه قرار گرفت. امروزه جایی در جهان وجود ندارد که تمامی توجهات را به یک نقطه و با علایقی یکدست متوجه کند و در حال حاضر برای سلامت اقتصادی و ثبات جهان، جایی به اهمیت خلیج فارس وجود ندارد. منطقه خلیج فارس به دلیل دارا بودن انرژی های فسیلی و موقعیت استراتژیک منطقه ای نقش مهمی در اقتصاد جهان و منطقه دارد. حوضچه خلیج فارس و کشورهای پیرامون آن، بزرگترین منبع غنی نفت و گاز جهان است که 40 درصد ذخایر گاز طبیعی و 61/5 درصد از ذخایر نفت جهان را در خود جای داده است. این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی با هدف تاثیر انرژی های فسیلی خلیج فارس بر اقتصاد منطقه و جمهوری اسلامی ایران بر اساس نظریه نفرین نفت و بیماری گردآوری شده است. به نظر می رسد منابع انرژی های فسیلی خلیج فارس بر اقتصاد منطقه در گذشته تاثیرات مثبتی و در زمان کنونی به دلیل تک محصولی شدن، متوجه به سایر منابع و تحریم ها به خصوص در جمهوری اسلامی اثرات اقتصادی منفی گذاشته است. در این مقاله به شاخص های اقتصادی و اثرات اقتصاد نفتی و گازی بر منطقه به ویژه جمهوری اسلامی ایران پرداخته شده است.

کلید واژه ها : اقتصاد، خلیج فارس، جمهوری اسلامی ایران، منطقه، آسیب.

دشمن شناسی و راههای مبارزه با معاند

متین زاج زاده

دانشجوی دکتری علوم سیاسی دانشگاه آزاد خوراسگان

چکیده

با اندکی تامل مشخص میگردد که همه بهانه های دشمنان برای مخالفت با حضرت علی(ع)، واهی بوده و پشت پرده مخالفتشان انگیزه هایی نهفته است. انگیزه هایی چون: پیشرفت، مطرح شدن، مالی، قدرت، مقام و منزلت، سودای تشکیل سلطنت اموی که در رفتارها و حالتی چون: پیمان شکنی، تعصب، مرگ گریزی، بی منطقی و لجاجت، کینه، حيله گری، نفاق، بی بندوباری مالی، هواپرستی و خودخواهی، جهل و جمود، دینداری ظاهری و بدون بینش، خودبرتربینی، دنیاطلبی، فزون خواهی، حب جاه، حسادت، انتقام گیری و در نهایت، دشمنی با حضرت(ع) نمود پیدا کرد که روش حضرت در برخورد با دشمنان به طور کلی در سه راهبرد اساسی مذاکره، مدارا و برخورد قاطعانه خلاصه میشود. این پژوهش توصیفی تحلیلی ویژگی های دشمن از منظر امام علی(ع) بیان و به واکاوی خصوصیات دشمن می پردازد تا بدین وسیله مفهومی جامع از شاخص های دشمنی در جامعه و راههای نفوذ دشمن ارائه دهد.

کلیدواژه ها: سیاست، دشمن، اسلام، مبارزه.

بررسی منشور حقوق شهروندی در دوره دوم ریاست جمهوری حسن روحانی: مطالعه‌ای پیرامون ساختار، مولفه‌های اصلی و حقوق فردی و اجتماعی افراد

توحید ولی پور عتیق^۱، رضا نصیری حامد^۲

^۱دکتری علوم سیاسی (گرایش جامعه‌شناسی سیاسی)

^۲استادیار گروه علوم سیاسی، دانشگاه تبریز، ایران

چکیده

اساساً واکاوی عوامل تاثیرگذار در شناخت الگوهای اصلی و حقوق فردی و اجتماعی افراد و میزان مشارکت و توانمندی مردم در ساحت اجتماعی و سیاسی یک کشور به مولفه‌های فراوانی نیاز دارد. در تحقیق حاضر مساله اصلی تبیین منشور حقوق شهروندی است که در دوره دوم ریاست جمهوری حسن روحانی به تمام دستگاه‌های کشور ابلاغ شد. دولت بر مبنای اصل ۱۳۴ قانون اساسی و در راستای اجرای اصول ۱۱۳ و ۱۲۱ اقدام به تهیه و انتشار این سند نموده و به منظور نظارت بر حسن اجرای حقوق شهروندی، تدابیری اندیشیده است. در واقع این تمهید حقوقی دولت را می‌توان آیین‌نامه‌ای دانست که ضمن تعیین جهت‌گیری کلی دستگاه‌های اجرایی سازوکاری را برای نظارت بر اجرای آن طراحی نموده است. این منشور توجه زیادی به جایگاه حقوقی افراد و حقوق شهروندی کرده است. اما به لحاظ اجرایی منشور یادشده دارای مشکلات فراوانی است. بخش‌های زیادی از این منشور روگرفتی از مواد قانون اساسی جمهوری اسلامی هستند اما بخش‌هایی نیز در این منشور آمده‌اند که خلاهای قانون اساسی را در باب حقوق شهروندی پر کرده است. این منشور از یک مقدمه و ۲۲ بند و ۱۲۰ ماده تشکیل شده است. تمامی ۲۲ بند منشور حقوق شهروندی کلیه مباحث مربوط به حقوق شهروندی را در برمی‌گیرد. زیرا در قوانین حقوق بشر بین الملل نیز این تقسیم‌بندی رایج است و تیم حقوقی نهاد ریاست جمهوری سعی کرده است منشوری ارائه کند که مباحث جدید حقوق شهروندی مانند دسترسی آزادانه به اطلاعات و فضای مجازی در آن ذکر گردد. در تحقیق حاضر تلاش شده است تا ساختار و مولفه‌های اصلی حقوق افراد در این منشور مورد تحلیل قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: منشور، ساختار حقوقی، حقوق شهروندی، حق افراد، حقوق ایران.

دگرگونی مجموعه امنیتی اروپا در پی بحران اوکراین و الزامات بازتعریف سیاست خارجی آلمان

امیررهام شجاعی^۱، سامیه سلیمانی^۲

دانشجوی کارشناسی ارشد روابط بین الملل دانشگاه گیلان

چکیده

جنگ روسیه و اوکراین به عنوان بزرگترین درگیری نظامی در اروپا پس از جنگ جهانی دوم، محیط امنیتی اروپا را که با انگاره‌های فرهنگ آنارشی کانتی و لاکبی مبتنی بر دوستی و رقابت شکل گرفته بود و به نوعی، جنگ را به عنوان ابزار حل و فصل مناقشات منقضی کرده بود، دچار بحران نمود. در این بین آلمان به عنوان ستون اصلی اتحادیه اروپا از یک سو با تهدید امنیت انرژی خود مواجه شده و از سوی دیگر به لحاظ قوای نظامی، ضعف خویش را در برابر یک جنگ همه جانبه‌ی احتمالی در اروپا و برضد تمامیت خویش احساس نمود. در این مقاله پرسش اصلی این است که دگرگونی مجموعه امنیتی اروپا در پی حمله روسیه به اوکراین، موجب اعمال چه نیروهای سیستماتیکی بر آلمان شده و چگونه موجب تغییرات ادراکی رهبران آلمان برای بازتعریف سیاست خارجی خود در چنین محیط متغیر و نوینی می‌شود؟ فرضیه پژوهش نیز این است که سیاست خارجی آلمان در پی بحران اوکراین تهاجمی تر شده و این کشور را به سوی اتخاذ رویکرد فعالانه‌تری در عرصه‌های بین‌المللی سوق داده است و موجب تأکید نخبگان سیاسی و رهبران این کشور بر ضرورت ایجاد موازنه داخلی مبتنی بر حاکمیت ملی شده است.

کلیدواژه‌ها: بحران اوکراین، مجموعه امنیتی اروپا، فرهنگ آنارشی، سیاست خارجی آلمان، جنگ روسیه و اوکراین.

بررسی مفهوم امنیت اجتماعی در نظام جمهوری اسلامی ایران

منصور میر احمدی^۱، علی محمد خاکسار^۲

^۱ استاد علوم سیاسی گروه علوم سیاسی و روابط بین الملل، دانشکده اقتصاد و علوم سیاسی، دانشگاه بهشتی.

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای، گروه مطالعات منطقه ای، دانشکده حقوق و علوم

سیاسی، دانشگاه تهران، تهران.

چکیده

امروزه مفهوم امنیت دیگر یک مفهوم تک بعدی در قالب امنیت نظامی نیست. پس از جنگ جهانی دوم امنیت از حالت تک بعدی خارج شد اما در سال های اخیر با گسترش ارتباطات و شبکه های اجتماعی ابعاد جدید نیز به بحث امنیت وارد شده است. امنیت امروزه دارای ابعاد گوناگونی از جمله امنیت اقتصادی، امنیت اجتماعی، امنیت هویتی، امنیت اخلاقی، امنیت زیست محیطی و امنیت فرهنگی است. در مقاله پیش رو سعی شده امنیت اجتماعی از منابع مختلف تعریف و تشریح شود، سپس مولفه های امنیت اجتماعی در نظام جمهوری اسلامی معین و تقسیم بندی شده است. برای این نوشتار از روش تحقیق توصیفی تحلیلی و روش جمع آوری داده به سبک کتابخانه ای و مقالات و کتب مرجع بهره گیری شده است. در نهایت سعی شده عوامل مهم و موثر بر این بعد از امنیت در کشورمان معرفی شوند.

کلیدواژه ها: «امنیت اجتماعی»؛ «جمهوری اسلامی»؛ «ابعاد امنیت»؛ «پایداری اجتماعی».

بررسی تاثیرات اقلیمی بر بر امنیت ملی ایران

علی محمد خاکسار^۱، احسان محمدی منیع^۲، بهروز خاکساری^۳

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای دانشگاه تهران.

^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای دانشگاه تهران.

^۳ دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشگاه آزاد واحد سنندج.

چکیده

امروزه بزرگترین تهدید زیست محیطی کره زمین، گرمایش جهانی و تغییرات اقلیمی است. پیامدهای تغییر اقلیم منجر به بی ثباتی و تهدید امنیت ملی کشور می گردد. هدف از انجام این پژوهش بررسی اثرات تغییر اقلیم در کشور و تاثیر آن بر امنیت ملی و ژئوپلیتیک می باشد. این مقاله از نوع توصیفی، تحلیلی و با روش پیمایشی صورت پذیرفته است. نمونه گیری جامعه آماری از نوع هدفمند و شامل صاحب نظران و متخصصین شاغل در سازمان های هواشناسی، محیط زیست و پدافند غیر عامل می باشد، تعداد ۶۰ پرسشنامه جمع آوری شد و با استفاده از نرم افزار (pls) فرضیه تحقیق اثبات گردید. بر اساس یافته ها اثرات تغییر اقلیم با امنیت ملی رابطه معنادار و منفی دارد و همچنین کاهش ضریب امنیت ملی در توان ژئوپلیتیکی کشور تاثیر منفی و معناداری دارد. در نهایت تاثیر تغییر اقلیم بر کاهش توان ژئوپلیتیک کشور با نقش میانجی امنیت ملی به اثبات می رسد. سپس به وسیله آزمون مقایسه ای فریدمن اولویت بندی پارامترهای تاثیر گذار تغییر اقلیم در چالش های ژئوپلیتیک پرداخته که به ترتیب عبارتند از ۱- فقر و ناهنجاری های اجتماعی ۲- خشکسالی ۳- مهاجرت بیشترین تاثیر منفی را در تشدید چالش های ژئوپلیتیک کشور دارد.

کلید واژه ها : تغییر اقلیم، گرمایش جهانی، امنیت ملی، چالش های ژئوپلیتیکی .

تحلیل محتوای برنامه های شبکه ماهواره ای بی بی سی فارسی در جهت دهی به اعتراضات مردمی در جریان برگزاری دهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری (مقطع زمانی خرداد ماه سال ۱۳۸۸)

نوید دهقانی

کارشناس ارشد مدیریت رسانه، دانشگاه پیام نور، واحد تهران غرب.

چکیده

ماهواره ها این توانایی و قدرت را دارند که یک سلسله ارزشها، هنجارها و نمادها را در عرصه های بین المللی (در قالب پیام) تولید، توزیع و باز نشر نموده و در نتیجه نقاط مشترک فکری و ایدئولوژی در میان مخاطبان بوجود آورد. ماهواره؛ این رسانه ارتباط جمعی دیداری و شنیداری، نیازی به کسب حداقل سواد و تحصیلات مخاطب برای دریافت پیام های ارایه شده خود ندارد. این رسانه می تواند برای بخش وسیعی از افراد جوامع، نقش یک تولید کننده محتوا را ایفا نماید. در حقیقت، حجم بسیار زیاد برنامه و درون مایه های اطلاعاتی که از سوی برنامه های تولیدی شبکه های ماهواره ای جاری و نشمری گردد، به آرامی افکار جامعه را در خود فرو می برد و افراد جوامع (توسعه یافته، در حال توسعه و یا توسعه نیافته) خواه یا ناخواه در جریان و مسیر این فضای اطلاعاتی قرار خواهند گرفته، از آن بهره برداری و استفاده خواهند نمود. در بسیاری از جوامع در حال توسعه، مردم در تعامل با رسانه های دیداری و شنیداری شبکه های رادیویی و تلویزیونی ماهواره ای، بدون توجه به تعلق خاطر به فرهنگ ملی، صرفاً دریافت کننده محصولات آن می باشند. با توجه به شواهد و مستندات، ماهواره به شبکه های منتشر کننده پیام ها این امکان را می دهد که از مسیری کوتاه شده و کم هزینه و با هدف تحت تاثیر قراردادن مبانی ارزشی و فرهنگی جوامع دیگر، افکار و اندیشه آنان را در حالت انفعال قرار دهد. به رغم آنچه که درباره کارکرد های مهم ماهواره در زمینه های متعدد و مختلف وجود دارد، نمیتوان نگرانی خود را از کارکرد های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آن رسانه ارتباطی پنهان نمود. ارزشها و باورهای فرهنگی که مورد احترام و باور مردم در کشورهای گوناگون قرار دارند، به نوعی اساس و پایه تصمیم گیری ها و اقدامات سیاسی و فرهنگی آنها می باشد و به همین دلیل موجه، منشاء تغییرات در عرصه های فوق را باید در تغییرات درونی و فرهنگی ملت ها جستجو نمود.

کلیدواژه ها: ماهواره، شبکه خبری بین المللی بی بی سی، شبکه تلویزیونی بی بی سی فارسی، تحلیل محتوا، مشارکت مردم، انتخابات، برنامه سازی، رویکرد جانبدارانه، تبیین سیاست، جنگ رسانه ای، عملیات روانی.

مروری بر فعالیت و عملکرد مهندس مهدی بازرگان بعنوان اولین نخست وزیر و تشکیل دهنده دولت موقت پس از پیروزی انقلاب اسلامی

نوید دهقانی

کارشناسی ارشد مدیریت رسانه . دانشگاه پیام نور . واحد تهران غرب. ایران

چکیده

بعد از پیروزی انقلاب و پس از برگزاری جلسات متعدد اعضای مرکزی شورای انقلاب اسلامی ، به پیشنهاد آن شورا به شخص امام خمینی (ره) ، طی حکمی توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی ، مهندس مهدی بازرگان به ریاست اولین دولت در ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی انتخاب و تنفیذ گردیدند که از ۱۵ بهمن ماه سال ۱۳۵۷ لغایت ۱۴ آبان سال ۱۳۵۸ شمسی مشغول به فعالیت در این مسند بودند . مهدی بازرگان از اعضای اصلی و فعال نهضت آزادی در ایران بود . دلیل گزینش و انتخاب مهندس بازرگان، سوابق عالی سیاسی ، علمی ، مذهبی و نقطه قوت ایشان آشنایی به امور اجرایی و معتمد بودنشان در میان گروه‌های مختلف بیان شده است. وظیفه مهم دولت موقت به ریاست ایشان فراهم نمودن جوانب امور مربوط به برگزاری همه‌پرسی برای تغییر و تثبیت نظام سیاسی، مقدمات نگارش و تصویب قانون اساسی و انتخابات مهم مجلس شورای ملت بود. دولت موقت سیاست اولیه همراهی قدم به قدم با احزاب سیاسی و دوری از هرگونه تنش ، نا آرامی و بحران را دنبال و از اتخاذ و اجرای اقدامات عجولانه و بدون تفکر که به هرگونه آشوب دامن می زد ، پرهیز می نمود. سیاست خارجی دولت موقت بر اساس اصل بی طرفی و قطع وابستگی و حفظ مناسبات با تمامی دولت ها و کشورها من جمله آمریکا بود . از اهم اتخاذ تصمیمات ، فعالیت ها و اقدامات دولت موقت در عرصه سیاست خارجی می توان به برچیده شدن پایگاه‌های نظامی و سیاسی ایالات متحده آمریکا و سایر کشورهای غربی از ایران، عضویت در جنبش عدم تعهد، اقدام به رسمیت شناختن جنبش آزادی بخش فلسطین به رهبری یاسر عرفات ، قطع هرگونه رابطه با رژیم اشغالی و حکومت تبعیض‌نژادی (نفی آپارتاید) آفریقای جنوبی اشاره نمود.

کلید واژه ها : پیروزی انقلاب، رهبر انقلاب ، مهندس مهدی بازرگان ، دولت موقت ، نخست وزیر ، قانون اساسی ، رفراندوم ، کابینه ، سیاست .

بررسی روابط ایران و کویت با تمرکز بر جایگاه خلیج فارس

ضیا خزایی^۱، فریبرز نیکبخت^۱

^۱ استاد دانشگاه

^۲ دانشجوی کارشناس ارشد علوم سیاسی

چکیده

این پایان نامه تحت عنوان "بررسی روابط ایران و کویت با تمرکز بر جایگاه خلیج فارس" به روش توصیفی – تحلیلی نگاشته شده است. مطالعات منطقه ای در سال های اخیر اهمیت بسیاری یافته است» زیرا به شناخت سیاست خارجی کشورها کمک می کند. یکی از موضوعاتی که در روابط ایران و کویت تاثیر گذار بوده. مسائل منطقه ای است. از این رو در مطالعه روابط ایران و کویت نباید صرفا به مسائل دو جانبه اکتفا کرد. در این راستا مسائل منطقه خلیج فارس همواره بر روابط دو جانبه ایران و کویت سایه افکنده است. ایران و کویت در مورد اکثر مسائل مربوط به خلیج فارس سیاست های متفاوتی را اتخاذ کرده اند و این مساله از عوامل تیرگی روابط بین دو کشور بوده است. سوال اصلی این پژوهش آن است ایران و کویت در مورد مسائل مربوط به خلیج فارس چه سیاست هایی را اتخاذ کرده است؟ فرضیه مطرح شده این است که سیاست کویت در خلیج فارس به علت طرفداری از ناسیونالیسم عربی و ترس از عراق همواره به زبان ایران و به نفع عراق بوده است. سیاست های کویت ناقص تمامیت ارضی ایران بوده با اینحال ایران همواره خواستار داشتن روابط حسنه با کویت بوده و آن را در راستای سیاست خود که حفظ صلح و ثبات در منطقه است، لازم می دانسته است. یافته های تحقیق ضمن اثبات فرضیه نشان می دهد که ایران نه تنها ادعاهای ارضی نسبت به کویت ندارد، بلکه در موارد متعددی به کویت کمک کرده است که می توان به خاموش کردن چاه های نفت این کشور در جریان اشغال آن توسط عراق اشاره کرد.

کلیدواژه ها: ایران، کویت، خلیج فارس.

درآمدی بر ابعاد تقابل با چالش سلفی در جهان

محمد ملک‌زاده

استادیار پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

چکیده

جهان اسلام در دوره معاصر شاهد ظهور جریانات انحرافی، خشن و تروریستی گوناگونی است که با انتساب خود به دین اسلام، زمینه گسترش اختلافات و تهدیدات امنیتی فراوانی را در جهان به وجود آورده و صلح و امنیت جامعه بشری را در تمام سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی به ویژه در گستره جوامع اسلامی تهدید نموده است. از جمله این جریانات در دهه‌های اخیر، جریان سلفی تکفیری است که از یکسو به عنوان جریان مخالف با مدرنیسم و تمدن غربی و از سوی دیگر مخالف با مذاهب اسلامی، اهمیت یافته و در نقاط مختلف جهان اسلام نفوذ خود را گسترش داده است. در حال حاضر این تفکر به رغم برخورداری از آموزه‌های غیر عقلانی، خشن و افراط‌گرایانه و مخالفت گسترده علمای مذاهب اسلامی، در مراحل و مقاطع گوناگون متأسفانه توانسته است در بخش‌های وسیعی از سرزمین‌های اسلامی و سایر مناطق جهان گسترش یابد. این امر ضرورت مقابله با این جریان و پاسخ به شبهات آنان علیه مسلمانان را دو چندان نموده است. راهکارهای مقابله با این جریان موضوع اصلی مقاله حاضر است؛ بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر راهکارهای متعددی در ابعاد سیاسی، فرهنگی-اجتماعی، اقتصادی و نظامی در مواجهه با سلفیون تکفیری قابل بررسی می‌باشند. این فرضیه با روش توصیفی-تحلیلی در پژوهش حاضر به آزمون نهاده شده است.

کلیدواژه‌ها: جهان اسلام، چالش‌ها، راهکارهای مقابله، سلفی تکفیری، مقاومت.

موانع و چالش‌های تأثیرگذار در توسعه نیافتگی سیاسی عراق پس از سرنگونی حزب بعث

دکتر سعید حق پرست

دکتری علوم سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی

چکیده

موانع و چالش‌های تأثیرگذار پیشروی توسعه سیاسی کشور مسلمان عراق همراه با مقاومت‌هایی که در جهت نگهداشتن شرایط گذشته به عمل آمده را می‌توان به عوامل گوناگونی نسبت داد. این پژوهش در پاسخ به این پرسش می‌باشد که: در فرایند شکل‌گیری توسعه سیاسی در عراق بعد از سرنگونی حزب بعث، چه موانع و چالش‌های تأثیرگذاری ایفای نقش می‌نمایند؟ فرضیه این پژوهش این است که، ساختار متنوع و متکثر قومی، مذهبی و موزاییکی بودن جامعه عراق و انجام دولت-ملت سازی ناقص و مصنوعی و معضلات اجرای فدرالیسم، فقر اقتصادی گسترده همراه با نبود امنیت و حضور نظامیان ائتلاف و گسترش خشونت‌های تروریستی و رقابت اقوام، گروه‌های مذهبی و نخبگان سیاسی در تصاحب کرسی پارلمان و دولت و پست‌های مهم سیاسی در دو دهه اخیر، فرایند توسعه سیاسی پس از فروپاشی حزب بعث را در عراق دچار چالش و گاه‌آ متوقف نموده است. پژوهش حاضر به لحاظ روش، توصیفی-تحلیلی می‌باشد. در نتیجه حرکت در مسیر ت. سعه سیاسی مطلوب می‌تواند یک دگرگونی اساسی در باور سیاسی افراد و نهادهای این کشور باشد، که پیش فرض‌های آن را تغییر در فرهنگ، اقتصاد و جامعه تشکیل می‌دهند. تغییرات در حوزه‌های نام برده، عاملی برای تغییر در حوزه سیاسی یا تحکیم آن می‌گردد.

کلیدواژه ها: عراق، فدرالیسم، بحران هویت، توسعه سیاسی، تروریسم.